

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15026753	IES A Pontepedriña	Santiago de Compostela	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación secundaria obrigatoria	Bioloxía e xeoloxía	3º ESO	2	70

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	4
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	4
4.1. Concrecións metodolóxicas	14
4.2. Materiais e recursos didácticos	15
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	16
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	16
5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes	17
6. Medidas de atención á diversidade	18
7.1. Concreción dos elementos transversais	18
7.2. Actividades complementarias	19
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	19
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	20
9. Outros apartados	20

1. Introducción

A presente programación didáctica, elaborada para a materia de Bioloxía e Xeoloxía do 3º curso da ESO, ten como referencia o currículo que establece o Decreto 156/2022, do 2022, polo que se establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia.

Outro aspecto que foi tido en conta á hora de deseñar a presente programación foi o centro no que se ía implementar: as características do mesmo, as do seu alumnado e o seu entorno. Esta programación didáctica está pensada para ser levada á práctica nun IES situado en nunha cidade como é Santiago de Compostela, no que unha parte do alumnado procede dos barrios próximos ao instituto e outra de concellos limítrofes que utilizan transporte escolar.

Os grupos de 3º ESO están compostos por alumnos e alumnas con idades comprendidas ao inicio do curso entre os 14 e os 15 anos. Hai no centro 3 grupos de terceiro cunha media de 21 alumnos e alumnas por aula en dous dos grupos e 11 alumnos e alumnas no terceiro grupo C

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Interpretar e transmitir información e datos científicos argumentando sobre eles e utilizando diferentes formatos para analizar conceptos e procesos das ciencias biolóxicas e xeolóxicas.	1-2-5		4	2-3				4
OBX2 - Identificar, localizar e seleccionar información, contrastando a súa veracidade, organizándoa e avaliándoa criticamente para resolver preguntas relacionadas coas ciencias biolóxicas e xeolóxicas.	3	1	4	1-2-3-4-5	4			
OBX3 - Planificar e desenvolver proxectos de investigación, seguindo os pasos das metodoloxías científicas e cooperando cando sexa necesario para indagar en aspectos relacionados coas ciencias xeolóxicas e biolóxicas.	1-2		2-3-4	1-2	3		3	
OBX4 - Utilizar o razoamento e o pensamento computacional, analizando criticamente as respostas e solucións e reformulando o procedemento, de ser necesario, para resolver problemas ou dar explicación a procesos da vida cotiá relacionados coa bioloxía e coa xeoloxía.			1-2	5	5		1-3	4
OBX5 - Analizar os efectos de determinadas accións sobre o medio ambiente e a saúde baseándose nos fundamentos das ciencias biolóxicas e da Terra para promover e adoptar hábitos que eviten ou minimicen os impactos ambientais negativos, que sexan compatibles cun desenvolvemento sostible e que permitan manter e mellorar a saúde individual e colectiva.			2-5	4	1-2	3-4	1	

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX6 - Analizar os elementos dunha paisaxe concreta valorándoo como patrimonio natural e utilizando coñecementos sobre xeoloxía e ciencias da Terra para explicar a súa historia xeolóxica, propoñer accións encamiñadas á súa protección e identificar posibles riscos naturais.			1-2-4-5	1		4	1	1

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Proxecto Científico..A célula. Funcións vitais (I):Nutrición. Aparellos Dixestivo , Respiratorio, Aparellos: Circulatorio , Excretor, Hábitos saudables (I) Actitude , crenzas, emocións	- El cuerpo humano. -A Alimentación. -Dixestión e Respiración -Circulación e excreción -Hábitos saudables . -Doazón de órganos	35	25	X		
2	Funcións vitais (II):Ap. Reprodutor,Ap.Endócrino. Función de Relación: receptores , centros de coordinación e órganos efectores. Hábitos saudables(II) Saúde e enfermidade(I) .	-A reprodución. -O S.Nervioso e o S. Endócrino. -Os órganos dos sentidos -Hábitos Saudables. -A saúde e enfermidade (I)	35	25		X	
3	Saúde e enfermidade (II). Hábitos saudables(III) Os riscos xeolóxicos internos. Proxecto Científico.	-O S. Inmune. -Riscos naturais. -.Actividade sísmica e volcánica na Terra. -Teoría da tectónica de placas. -Terremotos e Vulcanismo na Terra. - Medidas de predición e prevención. - O risco sísmico en Galicia.	30	20			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	Proxecto Científico..A célula. Funcións vitais (I):Nutrición.Aparellos Dixestivo , Respiratorio, Aparellos:Circulatorio , Excretor, Hábitos saudables (I) Actitude , crenzas, emocións	25

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.2 - Recoñecer a célula como a unidade estrutural e funcional dos seres vivos a través do coñecemento dos postulados da teoría celular.	-Diferenza e recoñece os postulados da teoría celular		
CA3.3 - Diferenciar as estruturas básicas dos diferentes tipos de células utilizando diferentes estratexias de observación e comparación e relacionándoas coas súas funcións.	-Diferencia os tipos celulares e cada unha das estruturas nos diferentes tipos de células e describe a función dos orgánulos máis importantes.		
CA3.4 - Describir os virus como formas acelulares causantes dalgunhas patoloxías nos humanos.	-Interpreta os virus como seres acelulares e asocia algúns deles a enfermidades humanas		
CA4.1 - Resolver problemas ou explicar procesos biolóxicos utilizando coñecementos, datos e información achegados, o razoamento lóxico, o pensamento computacional ou recursos dixitais.	-Coñece, identifica e interpreta problemas ou procesos biolóxicos e aplica o razoamento lóxico		
CA4.2 - Analizar criticamente a solución a un problema sobre fenómenos biolóxicos e xeolóxicos.	-Identifica un problema sobre fenómenos biolóxicos e xeolóxicos e aplica o razoamento lóxico a solución do mesmo		
CA4.3 - Identificar os aparellos e sistemas que participan na función de nutrición.	Identifica, os órganos, os aparellos e os sistemas implicados na función de nutrición, e relaciónaos co proceso. Recoñece a función de cada aparello e sistema nas funcións de nutrición. Explica os compoñentes dos aparellos dixestivo, circulatorio, respiratorio e excretor, e o seu funcionamento.	PE	81
CA4.4 - Reflexionar sobre a importancia da alimentación e da nutrición para o bo funcionamento do organismo recoñecendo as diferenzas entre alimentación e nutrición e diferenciando os nutrientes e as súas funcións básicas.	-Discrimina o proceso de nutrición do da alimentación. -Identifica e diferencia cada nutriente . -Relaciona cada nutriente coa súa función no organismo, e recoñece hábitos nutricionais saudables		
CA4.5 - Explicar os procesos fundamentais da nutrición relacionándoos coas estruturas dos aparellos e dos sistemas que interveñen nela.	-Explica e interpreta os procesos de dixestión, respiración, circulación e excreción e os asocia coas estruturas de cada aparello e sistema que participan no proceso de nutrición .		
CA5.5 - Analizar a importancia dunha boa alimentación e actividade física percibíndoos como hábitos saudables para o individuo e a sociedade.	-Recoñece hábitos nutricionais saudables -Deseña hábitos nutricionais saudables mediante a elaboración de dietas equilibradas, utilizando táboas con grupos de alimentos cos nutrientes principais presentes neles e o seu valor calórico. -Identifica os principais trastornos da conduta alimentaria.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Analizar e explicar conceptos e procesos biolóxicos e xeolóxicos interpretando a información obtida en diferentes formatos (modelos, gráficos, táboas, diagramas, fórmulas, esquemas, símbolos, páxinas web...), mantendo unha actitude crítica e chegando a conclusións fundamentadas.	-Explica conceptos e procesos biolóxicos e xeolóxicos e interpreta a información obtida en diferentes formatos con actitude crítica.		
CA1.2 - Resolver cuestións sobre bioloxía e xeoloxía localizando, seleccionando e organizando información mediante a citación e o uso correctos de distintas fontes.	-Resolve cuestións sobre bioloxía e xeoloxía localiza, selecciona e organiza información mediante a citación e o uso correctos de distintas fontes.		
CA1.3 - Expor preguntas e hipóteses e intentar realizar predicións sobre fenómenos biolóxicos ou xeolóxicos que poidan ser respondidas ou contrastadas utilizando métodos científicos.	-Expón preguntas e hipóteses e intenta realizar predicións sobre fenómenos biolóxicos ou xeolóxicos que poidan ser respondidas ou contrastadas utilizando métodos científicos.		
CA1.4 - Recoñecer a información sobre temas biolóxicos e xeolóxicos con base científica distinguíndoa de pseudociencias, boatos, teorías conspiradoras e crenzas infundadas... e mantendo unha actitude escéptica ante estes.	-Recoñece a información sobre temas biolóxicos e xeolóxicos con base científica distinguíndoa de pseudociencias, boatos, teorías conspiradoras e crenzas infundadas e mantén unha actitude escéptica ante estes.		
CA1.5 - Diseñar e realizar a experimentación, a toma de datos e a análise de fenómenos biolóxicos e xeolóxicos de modo que permitan responder preguntas concretas e contrastar unha hipótese exposta.	-Diseña e realizar a experimentación, a toma de datos e a análise de fenómenos biolóxicos e xeolóxicos de modo que permitan responder preguntas concretas e contrastar unha hipótese exposta.		
CA1.6 - Presentar as conclusións do proxecto de investigación mediante as ferramentas dixitais e o formato adecuado (táboas, gráficos, informes...) interpretando os resultados e a información obtida a través da experimentación e da observación de campo.	-Presenta as conclusións do proxecto de investigación mediante as ferramentas dixitais e o formato adecuado (táboas, gráficos, informes...) e interpreta os resultados e a información obtida a través da experimentación e da observación de campo.	TI	19
CA1.7 - Cooperar dentro dun proxecto científico asumindo responsablemente unha función concreta, utilizando espazos virtuais cando sexa necesario, respectando a diversidade e a igualdade de xénero e favorecendo a inclusión.	-Coopera dentro dun proxecto científico, asume responsablemente unha función concreta, utiliza espazos virtuais cando sexa necesario, respecta a diversidade e a igualdade de xénero e favorece a inclusión.		
CA1.8 - Valorar a contribución da ciencia á sociedade e o labor de persoas dedicadas a ela con independencia da súa etnia, sexo ou cultura, destacando e recoñecendo o papel das mulleres científicas e entendendo a investigación como un labor colectivo e interdisciplinar en constante evolución.	-Valora a contribución da ciencia á sociedade e o labor de persoas dedicadas a ela con independencia da súa etnia, sexo ou cultura, destaca e recoñece o o papel das mulleres científicas e entende a investigación como un labor colectivo e interdisciplinar en constante evolución.		
CA3.1 - Analizar e comprender a información sobre procesos biolóxicos ou traballos científicos transmitíndoa de forma clara e utilizando a terminoloxía e o formato adecuados.	-Analiza e comprende a información sobre procesos biolóxicos ou traballos científicos transmitíndoa de forma clara e utiliza a terminoloxía e o formato adecuados.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA5.1 - Resolver cuestións relacionadas con hábitos de vida saudables localizando, seleccionando e organizando información mediante a citación e o uso correctos de distintas fontes.	-Resolve cuestións relacionadas con hábitos de vida saudables, localiza, selecciona e organiza información mediante a citación e o uso correctos de distintas fontes.		
CA5.2 - Recoñecer a información con base científica sobre cuestións relacionadas coa saúde humana distinguíndoa de pseudociencias, boatos, teorías conspiradoras e crenzas infundadas... e mantendo unha actitude escéptica ante estes.	-Recoñece a información con base científica sobre cuestións relacionadas coa saúde humana distinguíndoa de pseudociencias, boatos, teorías conspiradoras e crenzas infundadas... e mantendo unha actitude escéptica ante estes.		
CA5.3 - Analizar criticamente a solución a un problema relacionado coa alimentación saudable, coas drogas e coa sexualidade.	-Analiza criticamente a solución a un problema relacionado coa alimentación.		
CA5.4 - Reflexionar sobre a importancia da adquisición de hábitos e estilos de vida saudables como método de prevención de doenzas exemplificando con situacións próximas ao alumnado.	- Reflexiona sobre a importancia da adquisición de hábitos e estilos de vida saudables como método de prevención de doenzas exemplificando con situacións próximas ao alumnado.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Estratexias para a elaboración do proxecto científico: - Formulación de preguntas, hipóteses e conxecturas científicas. - Estratexias de utilización de ferramentas dixitais para a procura de información, a colaboración e a comunicación de procesos, resultados ou ideas científicas: ferramentas dixitais e formatos de uso frecuente en ciencia (presentación, gráfica, vídeo, póster, informe...). - Recoñecemento e utilización de fontes fidedignas de información científica. - Métodos de observación e de toma de datos de fenómenos naturais. - Deseño de controis experimentais (positivos e negativos) e argumentación sobre a súa esencialidade para obter resultados obxectivos e fiables nun experimento. - A resposta a cuestións científicas mediante a experimentación e o traballo de campo: utilización dos instrumentos e espazos necesarios (laboratorio, aulas, contorna...) de forma adecuada. - Métodos de análise de resultados. Diferenciación entre correlación e causalidade. - Modelado como método de representación e comprensión de procesos ou elementos da natureza. - O labor científico e as persoas dedicadas á ciencia: contribución ás ciencias biolóxicas e xeolóxicas e importancia social. O papel da muller na ciencia. - A teoría celular. Recoñecemento da célula como unidade estrutural e funcional dos seres vivos: - Estrutura básica da célula. Tipos de células: procariotas e eucariotas (animais e vexetais). - Observación e comparación de tipos de células ao microscopio e outros medios (vídeos, fotografías...) mediante distintas estratexias e destrezas. - Formas acelulares.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Función de nutrición: aparellos dixestivo, respiratorio, circulatorio e excretor. - Importancia da nutrición e relación entre a anatomía e a fisioloxía básica dos aparellos que participan nela. - Hábitos saudables con relación á alimentación. Características dunha dieta saudable e análise da súa importancia.

UD	Título da UD	Duración
2	Funcións vitais (II): Ap.Reproductor, Ap.Endócrino. Función de Relación: receptores , centros de coordinación e órganos efectores. Hábitos saudables(II) Saúde e enfermidade(I) .	25

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.1 - Resolver problemas ou explicar procesos biolóxicos utilizando coñecementos, datos e información achegados, o razoamento lóxico, o pensamento computacional ou recursos dixitais.	-Coñece, identifica e interpreta problemas ou procesos biolóxicos e aplica o razoamento lóxico	PE	82
CA4.2 - Analizar criticamente a solución a un problema sobre fenómenos biolóxicos e xeolóxicos.	-Identifica un problema sobre fónenos biolóxicos e xeolóxicos e aplica o razoamento lóxico a solucióndo mesmo		
CA4.6 - Recoñecer os órganos, aparatos e sistemas que interveñen na función de relación establecendo as diferenzas e as funcións de cada un e describindo os principais procesos, órganos e estruturas implicadas.	Identifica, os órganos, os aparellos e os sistemas implicados na función de relación, e relaciónaos co proceso. Recoñece a función de cada órgano, aparello e sistema na función de relación. -Explica cada un dos órganos dos sentidos e os sistemas: endócrino enervioso.		
CA4.7 - Comprender a relación funcional entre o sistema nervioso e o sistema endócrino.	-Interpreta a relación funcional entre sistema endócrino e sistema nervioso. Especifica a función de cada aparello e de cada sistema implicados nas funcións de relación. Recoñece algún proceso que teña lugar na vida cotiá no que se evidencie claramente a integración neuroendócrina.		
CA4.8 - Recoñecer os procesos da reprodución humana identificando as estruturas do aparello reprodutor e endócrino implicadas.	-Identifica os órganos do aparello reprodutor masculino e feminino e e os do sistema endócrino implicados, e especifica a súa función.Describe as principais etapas do ciclo feminino . Identifica os acontecemen-tos fundamen-tais da fecundación, do embarazo e do parto		
CA5.1 - Resolver cuestións relacionadas con hábitos de vida saudables localizando, seleccionando e organizando información mediante a citación e o uso correctos de distintas fontes.	-Resolve cuestións relacionadas con hábitos de vida saudables, localiza, selecciona e organiza información mediante a citación e o uso correctos de distintas fontes.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA5.4 - Reflexionar sobre a importancia da adquisición de hábitos e estilos de vida saudables como método de prevención de doenzas exemplificando con situacións próximas ao alumnado.	Reflexiona sobre a importancia da adquisición de hábitos e estilos de vida saudables como método de prevención de doenzas exemplificando con situacións próximas ao alumnado.		
CA5.7 - Recoñecer as drogas (incluídas as de curso legal) considerándoas como causa de prexuízos non só para as persoas que as consomen, senón tamén para as que están na súa contorna próxima.	Detecta situacións de risco para a saúde relacionadas co consumo de substancias tóxicas e estimulantes (tabaco, alcohol, drogas), constata os seus efectos nocivos e propón medidas de prevención. Identifica as consecuencias de seguir condutas de risco coas drogas, para o individuo e a sociedade.		
CA1.1 - Analizar e explicar conceptos e procesos biolóxicos e xeolóxicos interpretando a información obtida en diferentes formatos (modelos, gráficos, táboas, diagramas, fórmulas, esquemas, símbolos, páxinas web...), mantendo unha actitude crítica e chegando a conclusións fundamentadas.	-Explica conceptos e procesos biolóxicos e xeolóxicos e interpreta a información obtida en diferentes formatos con actitude crítica.		
CA1.2 - Resolver cuestións sobre bioloxía e xeoloxía localizando, seleccionando e organizando información mediante a citación e o uso correctos de distintas fontes.	-Resolve cuestións sobre bioloxía e xeoloxía localiza, selecciona e organiza información mediante a citación e o uso correctos de distintas fontes.		
CA1.3 - Expor preguntas e hipóteses e intentar realizar predicións sobre fenómenos biolóxicos ou xeolóxicos que poidan ser respondidas ou contrastadas utilizando métodos científicos.	-Expón preguntas e hipóteses e intenta realizar predicións sobre fenómenos biolóxicos ou xeolóxicos que poidan ser respondidas ou contrastadas utilizando métodos científicos.		
CA1.4 - Recoñecer a información sobre temas biolóxicos e xeolóxicos con base científica distinguíndoa de pseudociencias, boatos, teorías conspiradoras e crenzas infundadas... e mantendo unha actitude escéptica ante estes.	-Recoñece a información sobre temas biolóxicos e xeolóxicos con base científica distinguíndoa de pseudociencias, boatos, teorías conspiradoras e crenzas infundadas e mantén unha actitude escéptica ante estes.	TI	18
CA1.5 - Diseñar e realizar a experimentación, a toma de datos e a análise de fenómenos biolóxicos e xeolóxicos de modo que permitan responder preguntas concretas e contrastar unha hipótese exposta.	-Deseña e realiza a experimentación, a toma de datos e a análise de fenómenos biolóxicos e xeolóxicos de modo que permitan responder preguntas concretas e contrastar unha hipótese exposta.		
CA1.6 - Presentar as conclusións do proxecto de investigación mediante as ferramentas dixitais e o formato adecuado (táboas, gráficos, informes...) interpretando os resultados e a información obtida a través da experimentación e da observación de campo.	-Presenta as conclusións do proxecto de investigación mediante as ferramentas dixitais e o formato adecuado (táboas, gráficos, informes...) e interpreta os resultados e a información obtida a través da experimentación e da observación de campo.		
CA1.7 - Cooperar dentro dun proxecto científico asumindo responsablemente unha función concreta, utilizando espazos virtuais cando sexa necesario, respectando a diversidade e a igualdade de xénero e favorecendo a inclusión.	-Coopera dentro dun proxecto científico, asume responsablemente unha función concreta, utiliza espazos virtuais cando sexa necesario, respecta a diversidade e a igualdade de xénero e favorece a inclusión.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.8 - Valorar a contribución da ciencia á sociedade e o labor de persoas dedicadas a ela con independencia da súa etnia, sexo ou cultura, destacando e recoñecendo o papel das mulleres científicas e entendendo a investigación como un labor colectivo e interdisciplinar en constante evolución.	-Valora a contribución da ciencia á sociedade e o labor de persoas dedicadas a ela con independencia da súa etnia, sexo ou cultura, destaca e recoñece o o papel das mulleres científicas e entende a investigación como un labor colectivo e interdisciplinar en constante evolución.		
CA4.9 - Reflexionar sobre a reprodución e a sexualidade valorando a súa propia sexualidade e a das persoas da súa contorna.	-Discrimina os métodos de anticoncepción humana. Categoriza as principais doenzas de transmisión sexual e argumenta sobre a súa prevención. Identifica as técnicas de reprodución asistida máis frecuentes. Actúa, decide e defende responsablemente a súa sexualidade e a das persoas do seu contorno.		
CA5.2 - Recoñecer a información con base científica sobre cuestións relacionadas coa saúde humana distinguíndoa de pseudociencias, boatos, teorías conspiradoras e crenzas infundadas... e mantendo unha actitude escéptica ante estes.	Recoñece a información con base científica sobre cuestións relacionadas coa saúde humana distinguíndoa de pseudociencias, boatos, teorías conspiradoras e crenzas infundadas... e mantendo unha actitude escéptica ante estes.		
CA5.3 - Analizar criticamente a solución a un problema relacionado coa alimentación saudable, coas drogas e coa sexualidade.	Analiza criticamente a solución a un problema relacionado coa sexualidade.		
CA5.6 - Recoñecer o sexo e a sexualidade desde a perspectiva da igualdade entre homes e mulleres e respectando a diversidade sexual.	Actúa, decide e defende responsablemente a súa sexualidade e a das persoas do seu contorno.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Estratexias para a elaboración do proxecto científico: - Formulación de preguntas, hipóteses e conxecturas científicas. - Estratexias de utilización de ferramentas dixitais para a procura de información, a colaboración e a comunicación de procesos, resultados ou ideas científicas: ferramentas dixitais e formatos de uso frecuente en ciencia (presentación, gráfica, vídeo, póster, informe...). - Recoñecemento e utilización de fontes fidedignas de información científica. - Métodos de observación e de toma de datos de fenómenos naturais. - Deseño de controis experimentais (positivos e negativos) e argumentación sobre a súa esencialidade para obter resultados obxectivos e fiables nun experimento. - A resposta a cuestións científicas mediante a experimentación e o traballo de campo: utilización dos instrumentos e espazos necesarios (laboratorio, aulas, contorna...) de forma adecuada. - Métodos de análise de resultados. Diferenciación entre correlación e causalidade. - Modelado como método de representación e comprensión de procesos ou elementos da natureza.

Contidos

- O labor científico e as persoas dedicadas á ciencia: contribución ás ciencias biolóxicas e xeolóxicas e importancia social. O papel da muller na ciencia.
- Función de nutrición: aparellos dixestivo, respiratorio, circulatorio e excretor.
- Importancia da nutrición e relación entre a anatomía e a fisioloxía básica dos aparellos que participan nela.
- Función de relación: receptores sensoriais, centros de coordinación e órganos efectores.
- Análise e visión xeral da función de relación.
- Función de reprodución: aparello reprodutor e sistema endócrino.
- Relación entre a anatomía e a fisioloxía básicas do aparello reprodutor.
- Reprodución e sexualidade.
- Cuestións e problemas prácticos relacionados con coñecementos de fisioloxía e anatomía dos principais sistemas e aparellos do organismo implicados nas funcións de nutrición, relación e reprodución.
- Sexo e sexualidade desde a perspectiva da igualdade entre os homes e as mulleres e o respecto á diversidade sexual. Importancia da educación sexual integral como parte dun desenvolvemento harmónico:
- Infeccións de transmisión sexual (ITS).
- Métodos de anticoncepción e prácticas sexuais responsables. A asertividade e o autocoidado.
- As relacións afectivo-sexuais: ideas preconcebidas e estereotipos sexuais.
- Efectos prexudiciais das drogas legais e ilegais, tanto para os consumidores coma para quen está na súa contorna próxima.
- Hábitos encamiñados á conservación da saúde física, mental e social (hixiene do sono, hábitos posturais, uso responsable das novas tecnoloxías, actividade física, autorregulación emocional, coidado e corresponsabilidade...).

UD	Título da UD	Duración
3	Saúde e enfermidade (II). Hábitos saudables (III) Os riscos xeolóxicos internos. Proxecto Científico.	20

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Clasificar os riscos empregando como criterio as causas naturais que os producen.	Coñece os riscos xeolóxicos e as causas naturais que os producen	PE	90
CA2.2 - Analizar os riscos naturais a través dos factores de risco valorando a importancia das medidas de predición e prevención.	Relaciona os tipos de erupción volcánica co magma que as orixina, e asóciaos co seu grao de perigo. Relaciona os terremotos cos factores de risco. Valora as medidas de predición e prevención .		
CA2.3 - Explicar a orixe e a distribución da actividade sísmica e volcánica na Terra e os tipos de erupcións volcánicas, integrándoas coa teoría da tectónica de placas.	Xustifica a existencia de zonas en que os terremotos e volcáns son máis frecuentes e de maior magnitude.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.4 - Valorar a importancia da análise do risco sísmico e volcánico e as medidas de predición e prevención para minimizar os seus efectos, buscando e aportando exemplos.	Valora e analiza o risco sísmico e volcánico. Coñece e interpreta as medidas de predición e prevención aportando exemplos		
CA2.5 - Localizar as áreas con risco sísmico en Galicia seleccionando información mediante o uso correcto de diferentes fontes.	Valora e describe o risco sísmico existente na zona en que habita, e coñece as medidas de prevención.		
CA6.3 - Comparar as enfermidades infecciosas e non infecciosas identificando as medidas de prevención e os tratamentos que existen ata o momento.	Diferenza as enfermidades infecciosas e non infecciosas. Coñece as medidas de prevención e os tratamentos actuais .		
CA6.4 - Analizar o funcionamento e as estruturas que comprende o sistema inmunitario recoñecendo o seu papel na prevención e superación das enfermidades infecciosas.	Interpreta o funcionamento e identifica as estruturas que comprende o sistema inmunitario, recoñece o seu papel na prevención e superación das enfermidades infecciosas.		
CA1.1 - Analizar e explicar conceptos e procesos biolóxicos e xeolóxicos interpretando a información obtida en diferentes formatos (modelos, gráficos, táboas, diagramas, fórmulas, esquemas, símbolos, páxinas web...), mantendo unha actitude crítica e chegando a conclusións fundamentadas.	Explica conceptos e procesos biolóxicos e xeolóxicos e interpreta a información obtida en diferentes formatos con actitude crítica.		
CA1.2 - Resolver cuestións sobre bioloxía e xeoloxía localizando, seleccionando e organizando información mediante a citación e o uso correctos de distintas fontes.	Resolve cuestións sobre bioloxía e xeoloxía localiza, selecciona e organiza información mediante a citación e o uso correctos de distintas fontes.		
CA1.3 - Expor preguntas e hipóteses e intentar realizar predicións sobre fenómenos biolóxicos ou xeolóxicos que poidan ser respondidas ou contrastadas utilizando métodos científicos.	Expón preguntas e hipóteses e intenta realizar predicións sobre fenómenos biolóxicos ou xeolóxicos que poidan ser respondidas ou contrastadas utilizando métodos científicos.		
CA1.4 - Recoñecer a información sobre temas biolóxicos e xeolóxicos con base científica distinguíndoa de pseudociencias, boatos, teorías conspiradoras e crenzas infundadas... e mantendo unha actitude escéptica ante estes.	Recoñece a información sobre temas biolóxicos e xeolóxicos con base científica distinguíndoa de pseudociencias, boatos, teorías conspiradoras e crenzas infundadas e mantén unha actitude escéptica ante estes.	TI	10
CA1.5 - Diseñar e realizar a experimentación, a toma de datos e a análise de fenómenos biolóxicos e xeolóxicos de modo que permitan responder preguntas concretas e contrastar unha hipótese exposta.	Diseña e realizar a experimentación, a toma de datos e a análise de fenómenos biolóxicos e xeolóxicos de modo que permitan responder preguntas concretas e contrastar unha hipótese exposta.		
CA1.6 - Presentar as conclusións do proxecto de investigación mediante as ferramentas dixitais e o formato adecuado (táboas, gráficos, informes...) interpretando os resultados e a información obtida a través da experimentación e da observación de campo.	Presenta as conclusións do proxecto de investigación mediante as ferramentas dixitais e o formato adecuado (táboas, gráficos, informes...) e interpreta os resultados e a información obtida a través da experimentación e da observación de campo.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.7 - Cooperar dentro dun proxecto científico asumindo responsablemente unha función concreta, utilizando espazos virtuais cando sexa necesario, respectando a diversidade e a igualdade de xénero e favorecendo a inclusión.	Coopera dentro dun proxecto científico, asume responsablemente unha función concreta, utiliza espazos virtuais cando sexa necesario, respecta a diversidade e a igualdade de xénero e favorece a inclusión.		
CA1.8 - Valorar a contribución da ciencia á sociedade e o labor de persoas dedicadas a ela con independencia da súa etnia, sexo ou cultura, destacando e recoñecendo o papel das mulleres científicas e entendendo a investigación como un labor colectivo e interdisciplinar en constante evolución.	Valora a contribución da ciencia á sociedade e o labor de persoas dedicadas a ela con independencia da súa etnia, sexo ou cultura, destaca e recoñece o o papel das mulleres científicas e entende a investigación como un labor colectivo e interdisciplinar en constante evolución.		
CA6.1 - Analizar conceptos e procesos relacionados coa saúde e coa enfermidade interpretando información en diferentes formatos (modelos, gráficos, táboas, diagramas, fórmulas, esquemas, símbolos, páxinas web), mantendo unha actitude crítica e obtendo conclusións fundamentadas.	Analiza conceptos e procesos relacionados coa saúde e coa enfermidade e interpreta información en diferentes formatos (modelos, gráficos, táboas, diagramas, fórmulas, esquemas, símbolos, páxinas web), mantén unha actitude crítica e obtén conclusións fundamentadas		
CA6.2 - Recoñecer a información con base científica en relación coa saúde e coa enfermidade distinguíndoa de pseudociencias, boatos, teorías conspiradoras e crezas infundadas... e mantendo unha actitude escéptica ante estes.	Recoñece a información con base científica sobre cuestións relacionadas coa saúde humana distinguíndoa de pseudociencias, boatos, teorías conspiradoras e crezas infundadas... e mantendo unha actitude escéptica ante estes.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Estratexias para a elaboración do proxecto científico: - Formulación de preguntas, hipóteses e conxecturas científicas. - Estratexias de utilización de ferramentas dixitais para a procura de información, a colaboración e a comunicación de procesos, resultados ou ideas científicas: ferramentas dixitais e formatos de uso frecuente en ciencia (presentación, gráfica, vídeo, póster, informe...). - Recoñecemento e utilización de fontes fidedignas de información científica. - Métodos de observación e de toma de datos de fenómenos naturais. - Deseño de controis experimentais (positivos e negativos) e argumentación sobre a súa esencialidade para obter resultados obxectivos e fiables nun experimento. - A resposta a cuestións científicas mediante a experimentación e o traballo de campo: utilización dos instrumentos e espazos necesarios (laboratorio, aulas, contorna...) de forma adecuada. - Métodos de análise de resultados. Diferenciación entre correlación e causalidade. - Modelado como método de representación e comprensión de procesos ou elementos da natureza. - O labor científico e as persoas dedicadas á ciencia: contribución ás ciencias biolóxicas e xeolóxicas e importancia social. O papel da muller na ciencia.

Contidos

- Riscos naturais:
- Definición e clasificación.
- Análise e planificación.
- Actividade sísmica e volcánica na Terra en relación coa teoría da tectónica de placas:
- Orixe e distribución global dos terremotos e do vulcanismo na Terra.
- Tipos de erupcións volcánicas.
- Análise do risco sísmico e volcánico. Medidas de predición e prevención. O risco sísmico en Galicia.
- Enfermidades infecciosas e non infecciosas:
- Diferenciación en base á súa etioloxía.
- Medidas de prevención e tratamento de enfermidades infecciosas.
- O uso adecuado dos antibióticos.
- Sistema inmunitario: análise dos diferentes tipos de barreiras e mecanismos de defensa que dificultan a entrada de patóxenos ao organismo.
- Relación entre o sistema inmunitario e a prevención e superación fronte ás enfermidades infecciosas.
- Importancia da vacinación na prevención de enfermidades e na mellora da calidade da vida humana.
- Importancia dos transplantes e da doazón de órganos.

4.1. Concrecións metodolóxicas

- Adaptación ás características do alumnado, ofrecendo actividades diversificadas de acordo coas capacidades intelectuais propias da etapa.
- Autonomía: facilitar a capacidade do alumnado para aprender por si mesmo.
- Actividade: fomentar a participación do alumnado na dinámica xeral da aula, combinando estratexias que propicien a individualización con outras que fomenten a socialización.
- Motivación: procurar espertar o interese do alumnado pola aprendizaxe que se lle propón.
- Integración e interdisciplinabilidade: presentar os contidos cunha estrutura clara, formulando as interrelacións entre os contidos de Bioloxía e Xeoloxía e os doutras disciplinas doutras áreas.
- Rigor científico e desenvolvemento de capacidades intelectuais de certo nivel (analíticas, explicativas e interpretativas).
- Funcionalidade: fomentar a proxección práctica dos contidos e a súa aplicación, co fin de asegurar a funcionalidade das aprendizaxes en dous sentidos: o desenvolvemento de capacidades para posteriores adquisicións e a súa aplicación na vida cotiá.
- Variedade na metodoloxía, dado que o alumnado aprende a partir de fórmulas moi diversas.

* Estratexias Didácticas:

A forma metodolóxica queda, a xuízo do profesorado, en consonancia co propio carácter, a concepción do ensino e as características do seu alumnado.

Non obstante, resulta convinte utilizar estratexias didácticas variadas, que combinen, do xeito en que cada un considere máis apropiado, as estratexias expositivas, acompañadas de actividades de aplicación e das estratexias de indagación.

As estratexias expositivas.- Preséntalle ao alumnado, oralmente ou mediante textos, un coñecemento xa elaborado que debe asimilar. Resultan adecuadas para as formulacións introdutorias e panorámicas e para ensinar feitos e conceptos; especialmente aqueles máis abstractos e teóricos, que dificilmente o alumnado pode alcanzar só

con axudas indirectas.

Esta estratexia débese acompañar da realización por parte do alumnado de actividades ou traballos complementarios de aplicación ou indagación, que posibiliten o engarzamento dos novos coñecementos cos que xa posúe.

As estratexias de indagación.- Preséntalle ao alumnado unha serie de materiais en bruto que debe estruturar, seguindo unhas pautas de actuación. Trátase de enfrontalo a situacións problemáticas nas que debe poñer en práctica e utilizar reflexivamente conceptos, procedementos e actitudes para así adquirilos de forma consistente.

O emprego destas estratexias está máis relacionado coa aprendizaxe de procedementos, aínda que estes levan consigo á súa vez a adquisición de conceptos, dado que tratan de poñer o alumnado en situacións que fomenten a súa reflexión e poñan en xogo as súas ideas e conceptos. Tamén son moi útiles para a aprendizaxe e o desenvolvemento de hábitos, actitudes e valores.

*Tipos de actividades:

As actividades programadas responden a unha tipoloxía variada que se encadra dentro das categorías seguintes:

Actividades de ensinanza-aprendizaxe. A esta tipoloxía responde unha parte importante das actividades formuladas no libro de texto. Encóntranse nos apartados seguintes:

- En cada un dos grandes subapartados nos que se estruturan as unidades didácticas propóñense actividades ao fío dos contidos estudados. Son, xeralmente, de localización, afianzamento, análise, interpretación e ampliación de conceptos.

- Ao final de cada unidade didáctica propóñense actividades de definición, afianzamento e síntese de contidos.

- Actividades de aplicación dos contidos teóricos á realidade e ao ámbito do alumnado. Este tipo de actividades, nuns casos, refírense a un apartado concreto do tema e, polo tanto, inclúense entre as actividades formuladas ao fío da exposición teórica; noutros casos, presentanse como interpretación de experiencias, ou ben como traballos de campo ou de indagación.

- Actividades encamiñadas a fomentar a concienciación, o debate, o xuízo crítico, a tolerancia, a solidariedade...

Por outra parte, as actividades programadas presentan diversos niveis de dificultade. Desta forma permiten dar resposta á diversidade do alumnado, posto que poden seleccionarse aquelas máis acordes co seu estilo de aprendizaxe e cos seus intereses. A dificultade pode apreciarse no propio enunciado da actividade: localiza, define, analiza, compara, comenta, consulta, descubre, recolle información, sintetiza, aplica, etc. A maioría corresponden a un nivel de dificultade medio ou medio-alto, o máis apropiado para un curso de 3º eso.

A corrección das actividades fomenta a participación do alumnado na clase, aclara dúbidas e permítelle ao profesorado coñecer, de forma case inmediata, o grao de asimilación dos conceptos teóricos, o nivel co que se manexan os procedementos e os hábitos de traballo.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Libro de texto Editorial Santillana , edición de 2022.
Aula Virtual
Webs
Artículos de prensa, revistas, vídeos
Biblioteca do Centro

Estes recursos utilízanse coa finalidade para que os alumnos visualicen, aprendan e asimilen os coñecementos ; así como ser autónomos na busca de información e poder argumentala con argumentos coherentes.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Realizarase unha proba escrita baseada nos contidos dos primeiros días da clase pois a materia de 3º eso, non se corresponde apenas coa materia impartida en 1º eso

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	35	35	30	100
Proba escrita	81	82	90	84
Táboa de indicadores	19	18	10	16

Criterios de cualificación:

Os criterios de cualificación :

As cualificacións para cada avaliación dos alumnos terán en conta:

1. As cualificacións obtidas nas probas escritas, a lo menos dúas por avaliación (só temos dúas sesións semanais) representan ata o 90% da nota.

- No caso de acadar menos dun 3,5 no 1º exame , o alumnado examínase no segundo exame desa 1ª parte da materia xunto a segunda parte da materia da avaliación. A nota do segundo exame, representa o 90% da nota da avaliación.

- Os alumnos que acaden máis dun 3,5 no 1º exame calcularase a nota media ponderada coa nota do segundo exame .

.2. Traballos diarios ou semanais obrigatorios propostos con ou sen exposición oral, representan o restante 10%. Cando se pida algún destes traballos para cada avaliación fixéranse prazos de entrega que deberán ser respectados para obter cualificación positiva.

Nos grupos e/ou nas avaliacións nas que o profesorado non solicite a realización dalgunha destas actividades, a cualificación establececese unicamente coa nota media ponderada das probas escritas.

Se durante o tempo de exame , calquera alumno ou alumna utiliza chuletas , teléfono móbil ou calquera dispositivo electrónico se lle retirará nese intre o exame , quedando coa nota = 0 . Esta nota terase en conta para o cálculo da nota de calquera das avaliacións ou para a nota final da proba de Xuño , ou si se dera o caso na proba extraordinaria de Xuño .

En resumo, para cada avaliación:

- O 90% reflectirá os resultados dos exames realizados, o restante 10% corresponde a traballos escritos e orais propostos obrigatorios a diario e/ou semanais (se non se piden nalgunha avaliación , a nota media ponderada dos exames serán o 100% da cualificación de avaliación).

- Cada avaliación quedará aprobada cunha nota mínima de 5 , resultado das porcentaxes indicadas anteriormente nos puntos 1 e 2.

A cualificación da avaliación final será a acadada tralo cálculo da nota media ponderada das tres avaliacións , redondeando ó número enteiro máis próximo.

Criterios de recuperación:

Realizarase unha proba escrita de recuperación correspondente a 1ª e/ou 2ª avaliacións. Cada proba versará sobre a totalidade da materia que corresponde a cada avaliación non superada. Non haberá recuperación da materia correspondente a 3ª avaliación naqueles casos que teñan 1ª e 2ª avaliación sen recuperar (nestes casos a nota da materia correspondente a 3ª avaliación formará parte do cálculo da media ponderada correspondente as tres avaliacións - calculada coa nota das recuperacións -)

O profesorado valorará e decide se entregar un boletín de exercicios para preparar a materia de cara a proba extraordinaria de Xuño.

A cualificación da avaliación do exame extraordinario de Xuño, estará ponderada do seguinte xeito:

- O boletín de actividades entregaráselle ao docente nunha data previa á proba, e suporá un 10% da nota. Se este boletín non se lle entregara ao alumnado, súa porcentaxe, pasará a sumar na nota do exame escrito.

- A proba escrita suporá o 90% da cualificación da avaliación..

A cualificación calcularáse redondeando a nota ponderada ao número enteiro máis próximo.

En resumo o alumnado que non acadara o 5 de nota media ponderada das tres avaliacións, realizarán unha proba extraordinaria no mes de Xuño de toda a materia. Para superar a materia será necesario sacar un 5 tralo cálculo indicado no párrafo anterior.

5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes

O alumnado que cursen 3º ESO ou 4º ESO coa materia de Bioloxía e Xeoloxía pendente de 1º ESO e/ou 3º ESO, realizarán tres exames escritos, nos que dividimos a materia traballada o curso pasado. Cada exame se cualificará respecto a 10. A nota do aprobado de cada exame será 5 sen redondeo e calcularase a nota media dos tres exames. Os exames levarán indicada a puntuación de cada pregunta. No caso que se utilicen durante a realización de cada exame: chuletas ou móbil, ou calquera dispositivo electrónico, será motivo suficiente para que o docente lle retire o exame que se cualifica cun cero.

O alumnado que non supere a materia, habendo realizado os exames repartidos en cada unha das avaliacións, realizarán un exame final da materia e deben acadar un 5 par superar a materia

Para aprobar a materia pendente, a nota final será o resultado de calcular a media aritmética das tres probas parciais que deberá chegar ao cinco sen redondeo.

MATERIA PENDENTE comentada por CURSOS:

- Alumnado coa materia de Bioloxía e Xeoloxía de 1º ESO pendente, prepararán a materia indicada a continuación: :

Exame 1:

A ATMOSFERA E A HIDROSFERA. INTERACCIÓNS COA BIOSFERA E COA XEOSFERA

1. A atmosfera. Composición e estrutura

2. A Hidrosfera. Distribución da auga na Terra. Propiedades e Ciclo da auga

3. Interaccións entre a atmosfera, a hidrosfera, a xeosfera e a biosfera. Seu papel na edafoxénese no modelado do relevo. As funcións do solo.

A CÉLULA:

1. Definición, estrutura, funcións tipos

2. Funcións vitais

3. Os virus: definición, estrutura, características, función

Exame 2 :

1. A Biosfera. Definición, características.

2. Diferenciación e clasificación dos 5 reinos

3. Principais grupos taxonómicos. Clasificación, características.

4. O proceso evolutivo. Selección natural e adaptacións ao medio

Exame 3:

1. Os ecosistemas: definición, tipos. Factores bióticos e Abióticos. Relacións: intraespecíficas e interespecíficas.

2. Importancia de conservar os ecosistemas, modelo de desenvolvemento sostible.

3. Impactos sobre os ecosistemas ocasionados por actividades humanas.

4. Importancia da adquisición de hábitos sostibles

Alumnado, coa Bioloxía e Xeoloxía pendente de 3º ESO:

Exame 1

U1. Organización do corpo humano

U2.. Alimentación e nutrición: a dieta. Enfermidades asociadas

U3. Función de nutrición I: aparellos dixestivo e respiratorio / Funcións: Os procesos de dixestión, e respiración.

Enfermidades asociadas

Exame 2

U4. Funcións de nutrición II: aparellos circulatorio e excretor / Funcións : Os procesos de circulación e excreción.

Enfermidades asociadas

U5 Órganos dos sentidos . Enfermidades asociadas .

Exame 3:

U 6 Sistemas de Relación : O S. Endócrino (anatomía e funcionamento). Enfermidades asociadas

U 8 A Reproducción no ser Humano : Anatomía e funcionamento . Enfermidades de Transmisión Sexual

6. Medidas de atención á diversidade

De acordo co departamento de orientación os alumnos con Necesidades Específicas de Apoio Educativo utilizarán material adaptado e a avaliación estará baseada principalmente polo traballo realizado na aula. Por outra banda, poderán realizarse actividades de avaliación cun peso inferior ao 20% da nota. Estas actividades serán deseñadas de xeito específico en cada unha das unidades didácticas (enunciados curtos, unir, completar, ordenar, sinalar...),

Todo isto sen prexuízo de que a medida que avance o curso poida detectarse a necesidade deste tipo de actividades individualizadas noutros alumnos/as establecéndose, de ser o caso, os necesarios reforzos educativos.

Por outra banda, tamén están previstas actividades de ampliación para aquel alumnado que presente un maior ritmo de aprendizaxe. Tratarase de actividades motivadoras, que en todo caso van máis aló dos xa afianzados mínimos da materia e que supoñan un maior desafío na busca de información, así como a interrelación dos diferentes contidos.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3
ET.1 - Educación para a saúde: tratarase a saúde nas súas diferentes dimensións: física, psíquica e social. A saúde física e psíquica está presente nas unidades referentes ao estudo da fisioloxía humana, facendo especial incidencia na adquisición de hábitos saudables.	X	X	
ET.2 - Educación sexual: tratarase a fisioloxías da sexualidade, desenvolvendo hábitos saudables e a aceptación de si mesmo e dos demais. Coñecerán os métodos anticonceptivos e as ETS. Educación para a igualdade entre as persoas de distinto sexo e cultura: Realizaranse actividades concretas para resaltar a igualdade entre sexos , e unha actitude crítica ante distintas fontes de información.		X	

	UD 1	UD 2	UD 3
ET.3 - Educación moral e cívica: potenciarase a valoración do esforzo, o rigor e o sentido crítico, que posibilitan o desenvolvemento dunha adecuada actitude moral e cívica no alumno. A valoración do traballo ben feito fomentar o crecemento da autoestima e do sentido ético-moral das accións, o que lle serve ao alumno para tomar decisións dunha forma autónoma e crítica.	X	X	X
ET.4 - Educación ambiental: Promoverase no alumno o coñecemento do medio de forma que sexa capaz de respectalo, gozalo e para que poida realizar un aproveitamento racional do mesmo.	X	X	X

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Visita Museos Científicos Coruñeses (Domus + Aquarium Finisterrae).	A principal finalidade é observar e aprender aspectos da anatomía e fisioloxía humanas		X	

Observacións:

Habitualmente solicitámolo para finais de Xaneiro.

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro		
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico		
-Materiais utilizados	-Adecuación da planificación.	-Motivación

Descrición:

-Os Materiais utilizados: son accesibles ao alumnado, permiten a manipulación e interactividade, son atractivos, suficientes, etc.

- Adecuación da planificación: número e duración das actividades, nivel de dificultade, interese para o alumnado, significatividade para o proceso de aprendizaxe, fundamentación nos intereses do alumnado, grao de definición dos obxectivos, propostas de aprendizaxe colaborativo. Isto permite certas actividades, modificar outras ou directamente suprimilas para a planificación de aula do curso seguinte. Moitas destas modificacións vanse realizando durante o mesmo proceso e adáptanse por exemplo nas aulas virtuais das distintas materias impartidas.
  - Motivación: conseguir motivar ao alumnado e despertar súa curiosidade; crearanse conflitos cognitivos e ofrecese axuda para progresar no desenvolvemento dos seus esquemas cognitivos, perseguese a participación activa da maioría ou a totalidade do alumnado,...
- O contacto e implicación das familias e proxectos interdisciplinarios están presentes; aténdese adecuadamente ao alumnado con necesidades de apoio específicas, valorase o funcionamento das adaptacións curriculares aprobadas,...

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

Nos últimos días de cada curso e as primeiras semanas do curso seguinte farase unha avaliación da programación para conseguir alcanzar mellor os obxectivos propostos. As contribucións para realizar unha mellora poden xurdir en cada conversación entre compoñentes do departamento, que se poderán comentar posteriormente en reunións formais.

Trátase de avaliar os seguintes aspectos:

- Temporalización: revisión e proposta de axustes para os anos vindeiros á luz dos resultados acadados.
- Contidos: adecuación do enfoque e das propostas de traballo
- Actividades e traballos: revisarase avaliando o grao de participación dos alumnos e os resultados.
- Criterios de avaliación: avaliaranse o resultado das distintas ferramentas empregadas (probas, traballos propostos, actividades...).
- Atención aos alumnos pendentes: avaliarase o rendemento e os resultados dos alumnos pendentes.
- Adecuación da metodoloxía segundo os resultados da avaliación diagnóstico.

9. Outros apartados